

Električni, elektronski i zeleni gradski transportni sistemi - eGUTS

Šifra DTP1-454-3.1-eGUTS

D4.3.1 Vodič za lokalni akcioni plan

Odgovorni partner
Univerzitet u Mariboru

Verzija 1.0
Januar 2018.

Odricanje od odgovornosti: Informacije i stavovi navedeni u ovom dokumentu jesu autorovi (eGUTS partnera) i ne odražavaju nužno zvanično mišljenje Evropske unije/Dunavskog transnacionalnog programa. Institucije i tela Evropske unije/Dunavskog transnacionalnog programa i osobe koje ih zastupaju kao i autori ne mogu se smatrati odgovornim za upotrebu, koja može nastati od ovde sadržanih informacija.

Nivo diseminacije	Javni
Deo i faza	D 4. 3. 1
Koordinator	Univerzitet u Mariboru
Uređivač(i)	Katja Hanžič
Autor(i):	Katja Hanžič (UM)
Rok za predaju rezultata	31/12/2017
Datum predaje rezultata	26/02/2018
Status (F: finalni, N: nacrt)	F
Ime dokumenta	eGUTS_RP4_3_LAP_Vodič

Sadržaj

eGUTS pristup razvoju Lokalnog akcionog plana.....	4
Lokalni akcioni plan	6
E-mobilnost materijali za obuku	8
Modul 1: Lokalni akcioni plan	9
Modul 2: Javna infrastruktura za punjenje	9
Modul 3: eAutobusi u javnom transportu	9
Modul 4: Električna vozila za potrebe opština	9
Modul 5: eRentiranje – eStanice i eZalihe	9
Modul 6: Ostale mere	9

eGUTS pristup razvoju Lokalnog akcionog plana

Gradovi i opštine se sve više zalažu za elektro mobilnost i uvode razne mere kako bi se **povećala** njena zastupljenost. Kako bi se podržala njihova zalaganja, posebno u vezi sa planiranjem, razvijene su smernice, materijali za obuku kao i obrazac dokumenta. „eGUTS vodič za lokalni akcioni plan” opisuje eGUTS pristup u glavnim crtama, a sadrži i detaljne smernice (korak po korak) za proces razvoja lokalnog akcionog plana zajedno sa obrascem lokalnog akcionog plana koji je dopunjen materijalima za obuku.

Sastavni delovi „eGUTS vodiča za lokalni akcioni plan” su:

- Opis zadataka lokalnog akcionog plana (OZ LAP): dokument opisuje detaljnu metodologiju za razvoj LAP;
- Obrazac lokalnog akcionog plana (Obrazac LAP): obrazac za dokument LAP u kome se specificuju poglavlja i sadržaj koji treba uneti.

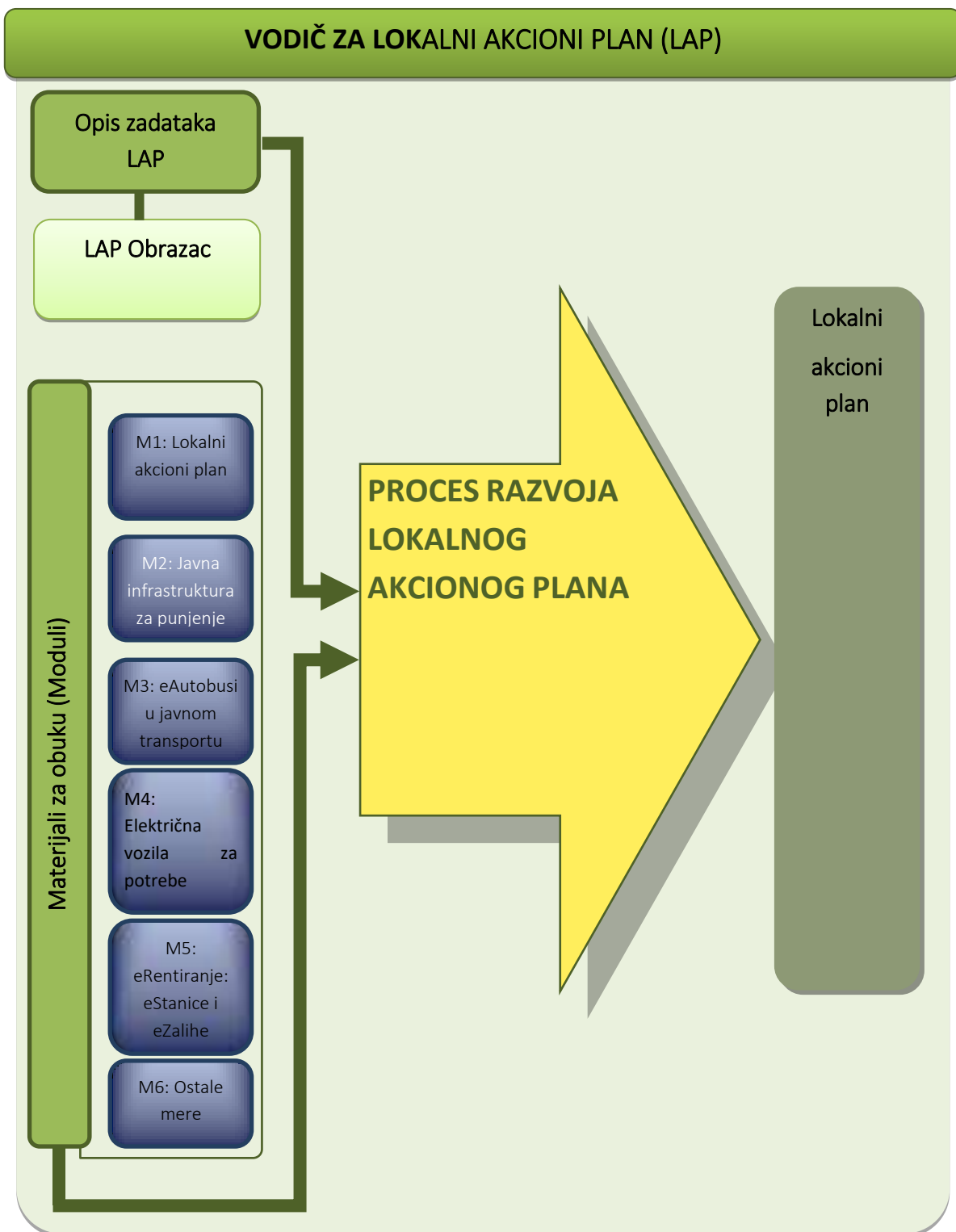
Kao dodatak „eGUTS vodiču za lokalni akcioni plan” razvijeni su eGUTS materijali za obuku. Materijali se sastoje od 6 modula, pri čemu je svaki posvećen određenoj temi.

- M1: Lokalni akcioni plan (process razvoja LAP)
- M2: Javna infrastruktura za punjenje
- M3: eAutobusi u javnom transportu
- M4: eVozila za potrebe opštine
- M5: eRentiranje: eStanice i eZalihe
- M6: Ostale mere

eGUTS proces razvoja lokalnog akcionog plana sastoji se iz sledećih koraka:

1. Proučiti i razumeti Opis zadataka lokalnog akcionog plana (OZ LAP).
2. Uključiti sve zainteresovane strane.
3. Osnovati radnu grupu odgovornu za razvoj Lokalnog akcionog plana.
4. Obučiti radnu grupu (i zainteresovane strane) da koriste Materijale za obuku (moduli 1-6).
5. Razumeti obrazac Lokalnog akcionog plana (LAP Obrazac).
6. Razmotriti strateška dokumenta opštine i identifikovati mere eMobilnosti/aktivnosti koje treba uključiti u Lokalni akcioni plan.
7. Prilagoditi LAP obrazac sopstvenim potrebama i uključiti mere eMobilnosti koje treba sprovesti.
8. Biti konstantno u saradnji sa Gradskim većem.
9. Održavati javne konsultacije (opciono).
10. **Podneti Lokalni akcioni plan Gradskom veću.**
11. Gradsko veće zvanično usvaja Lokalni akcioni plan.
12. **Sprovesti Lokalni akcioni plan, kontrolisati sprovođenje i periodično ažurirati plan.**

Tok rada i povezanost prikazni su na slici ispod:

Lokalni akcioni plan

Politike smeštaju lokalne planove u središte sistema planiranja, tako da je od ključne važnosti da lokalni akcioni planovi budu uređeni i savremeni. Lokalni plan izražuje viziju i okvir za budući razvoj određene oblasti, odgovarajući na potrebe i mogućnosti u vezi sa specifičnim aspektima društva (mobilnost, stanovanje, objekti u zajednici, infrastruktura itd.) i osnov za očuvanje životne sredine i prilagođavanje klimatskim promenama.

Lokalnim akcionim planom trebalo bi razjasniti šta bi trebalo da se dogodi u **određenoj oblasti** za vreme trajanja **plana**, **gde i kada** će se to **dogoditi** i **kako** će biti sprovedeno. To se može izvesti postavljanjem konkretnih mera i aktivnosti koje treba sprovesti, posebnim izdvajanjem zemljišta za razne svrhe ili kroz politike zasnovane na kriterijumima koje treba uzeti u obzir prilikom razmatranja razvoja.

Potrebno je da lokalni planovi budu usaglašeni sa potrebama svake oblasti u pogledu njihove strategije i obaveznih pravila. Planovi bi trebali da budu usmereni ka ključnim pitanjima koja treba rešiti, i ambiciozni, ali i realni po pitanju onog što se predlaže. Lokalni plan trebalo bi da teži ispunjavanju objektivno procenjenih razvojnih i infrastrukturnih potreba određenog područja, uključujući i neispunjene potrebe okolnih područja ukoliko je to moguće.

U vezi sa gorenavedenim, Lokalni akcioni plan za e-mobilnost je izrađen i planiran opštinski plan kojim se promoviše i unapređuje električna mobilnost u opštinama. On pomaže opštinama da preciziraju kratkoročne i dugoročne mere, dodele odgovornosti za završetak aktivnosti i uključe ključne zainteresovane strane. U osnovi, lokalni akcioni plan za e-mobilnost jeste konkretan plan sprovođenja kojim se iskazuje zalaganje opštine da sprovede aktivnosti vezane za elektro-mobilnost.

Glavni cilj lokalnog akcionog plana jeste da identifikuje i detaljno odredi konkretne aktivnosti koje treba sprovesti. Ukratko, lokalni akcioni plan se sastoji iz četiri glavna elementa:

1. Posebni zadaci: šta će biti učinjeno i ko će to učiniti?
2. Vremenski okvir: kada će biti učinjeno?
3. Dodeljivanje resursa: koji posebni fondovi su dostupni/potrebni za određene aktivnosti?
4. Nadgledanje: kako i ko će se nadgledati razvoj?

Opštine imaju različite polazne tačke i motivacije za razvoj LAP-a, stoga će se i rezultati razlikovati - ne postoji „jedan za sve“ Lokalni akcioni plan za e-mobilnost. Lokalne okolnosti i ciljevi bi uvek trebalo da utiču na način na koji se razvija Lokalni akcioni plan. Ovde opisana metodologija za razvoj Lokalnog akcionog plana za e-mobilnost je dosta generička, te omogućava opštinama da ga prilagode lokalnim prioritetima i lokalnom kontekstu. Da bi Akcioni plan bio obavezujući, trebalo bi da bude odobren u zvaničnom opštinskom procesu odlučivanja.

Kako bi podržali gradove i opštine pri razvoju Lokalnog akcionog plana za e-mobilnost, izrađena su dva dokumenta:

1. Opis zadataka LAP-a (aneks 1)

2. LAP obrazac (aneks 2).

Opis zadataka LAP-a

Opis zadataka (OZ) definiše sve aspekte vezane za to kako bi kreatori politika (tim koji je osnovan za pripremu Lokalnog akcionog plana) trebalo da sprovedu sve neophodne korake/faze kako bi se definisao i pripremio Lokalni akcioni plan za e-mobilnost za opštinu. On definiše ciljeve, uloge i odgovornosti saradnika (tima) i resurse koji će se koristiti za aktivnosti vezane za pripremu Lokalnog akcionog plana za e-mobilnost.

LAP obrazac

eGUTS LAP obrazac je koherentan sa procesom razvoja LAP-a opisanim u „Opisu zadataka“ i sadrži sve elemente opisane u njemu. Obrazac sadrži i kratko objašnjenje sadržaja koji treba navesti u svakom poglavlju plana. Obrazac je model dokumenta lokalnog akcionog plana, ali se ne može smatrati neelastičnim ili fiksnim, jer se može prilagoditi potrebama svake opštine. Lokalne okolnosti i ciljevi bi uvek trebalo da utiču na način na koji se ostvaruje akcioni plan. Obrazac se koristi zajedno sa Opisom zadataka (OZ). Opis zadataka detaljno određuje svako poglavlje lokalnog akcionog plana.

Za dalju podršku razvijeni su dodatni materijali za obuku. Kratka prezentacija materijala data je u nastavku.

E-mobilnost materijali za obuku

Kako bi se podržali kreatori politika u razvoju Lokalnog akcionog plana za e-mobilnost, razvijeni su materijali za obuku na različite teme. Ovi materijali za obuku pružaju osnovni uvid u problematiku vezanu za različite aspekte e-mobilnosti u urbanim područjima. Upotreba materijala poboljšaće sposobnosti i kompetencije kreatora politike da se bave pitanjima e-mobilnosti, kako bi se razumeli zahtevi i ograničenja e-mobilnosti i pripremili realni i izvodljivi akcioni planovi.

Materijali za obuku Lokalnog akcionog plana podeljeni su na šest jedinica koje se bave različitim temama. Prva jedinica bavi se procesom razvoja Lokalnog akcionog plana. On pruža osnovne opise, terminologiju i objašnjenja kako bi se obezbedilo opšte razumevanje koncepta. Središte ove jedinice bavi se Lokalnim akcionim planom – dat je detaljan opis razvoja Lokalnog akcionog plana zajedno sa praktičnim primerima.

Ostale jedinice bave se merama e-mobilnosti koje se mogu implementirati putem Lokalnog akcionog plana za e-mobilnost. Kao je spisak mogućih mera i akcija je prilično obiman, mere i akcije su grupisane i pripremljeni su materijali za obuku za svaku grupu mera. Mere e-mobilnosti grupisane su na sledeći način:

- Javna infrastruktura za punjenje.
- Javni transport - eAutobusi u javnom transportu.
- Električna vozila za potrebe opština.
- eRentiranje – eStanice i eZalihe.
- Ostale mere:
 - o parkiranje,
 - o rezervisane saobraćajne trake,
 - o izuzeci od ograničenog pristupa.

Materijali za obuku su pripremljeni u obliku materijala za e-učenje i sadrže objašnjenja (mogu se koristiti bez mnogo dodatne podrške). Pored toga, u okviru eGUTS projekta, biće organizovane obuke/radionice za svaki od modula kako bi se obučila radna grupa za Lokalni akcioni plan i zainteresovane strane. Za svaku radionicu, eGUTS partner odgovoran za razvoj Lokalnog akcionog plana mora aktivirati lokalnog/nacionalnog stručnjaka za mobilnost za svaku pojedinačnu temu. Stručnjak može biti jedan od zaposlenih kod eGUTS partnera, član nacionalnog Transnacionalnog ekspertskeg panela (TEP) ili eksterni stručnjak za datu temu. Od učesnika obuke se očekuje da prethodno prouče određeni modul i koriste radionice za diskusije i za dobijanje ekspertske odgovora na specifična pitanja. Radionice bi trebalo da budu relativno kratke (maksimalno 3 sata) i interaktivne-što znači da će se od učesnika očekivati da prethodno prouče dati modul kako bi se omogućila dobra diskusija i razmena mišljenja.

U okviru eGUTS projekta neophodno je održati radionice za svih šest modula. Za upotrebu van eGUTS partnerstva, gradovi odlučuju za koje module treba sprovesti obuku - to zavisi od potreba svakog grada. Na primer, ako grad planira da uvede e-autobuse u sistem javnog transporta onda bi trebalo da se opredeli za module „M2 Javna infrastruktura za punjenje" i „M3 eAutobusi u javnom transportu".

Kompletni materijali za obuku za svih šest modula obezbeđeni su za kreatora politika i zainteresovane strane. Pristup materijalima za obuku je neograničen i besplatan.¹

¹ Kada Materijali za obuku budu izrađeni i objavljeni, link će biti naveden ovde.

Sadržaj materijala za obuku za svaki modul:

Modul 1: Lokalni akcioni plan

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama:

- Definicija i terminologija Lokalnog akcionog plana
- Proces razvoja Lokalnog akcionog plana
 - o Posvećenost
 - o Pregled dokumentacije
 - o Formulisanje akcionog plana
 - o Usvajanje LAP
 - o Sprovođenje i praćenje

Modul 2: Javna infrastruktura za punjenje

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama:

- Tehnologije infrastrukture za punjenje
- Vreme punjenja i infrastruktura
- Zahtevi i očekivana upotreba
- Planiranje lokacije/objekta i razmatranje mrežne infrastrukture
- Spremnost zajednice
- Bezbednost i zaštita
- Publicitet

Modul 3: eAutobusi u javnom transportu

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama:

- Tipologija eAutobusa – prednosti i mane
- Zahtevi infrastrukture i punjenja
- Nabavka javnih elektro-autobusa
- Mikro-javni transportni sistemi
- Publicitet

Modul 4: Električna vozila za potrebe opština

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama:

- Vrste električnih vozila (pedeleci, e-automobili, e-kombiji, e-kamioni)
- Odabir vozila za potrebe opštine
- Zahtevi infrastrukture i punjenja
- Publicitet

Modul 5: eRentiranje – eStanice i eZalihe

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama:

- Pedeleci i e-bicikli
- E-automobili
- Stanice za iznajmljivanje
- Bezbednost i zaštita
- ITS podrška
- Publicitet

Modul 6: Ostale mere

Ova jedinica obuke bavi se sledećim temama u vezi sa e-vozilima:

- Parking (naknade, prioritet parkiranja, itd.)
- Saobraćajne trake prioriteta
- Ograničenja pristupa/izuzeća u nisko emisijonim zonama
- ePorezi (podsticaji i poreske olakšice)
- Mere naplate korišćenja puteva
- Regionalni porezi